

CULTURA I ESPECTACLES

39 L'última novel·la
de Jean Echenoz

42 Autobiografia
dels Beatles

'Un tramvia anomenat desig', situat a la Barcelona dels anys 50

Emma Vilarasau i Marc Martínez protagonitzen la primera versió en català de l'obra de Tennessee Williams

Marta Monedero
BARCELONA

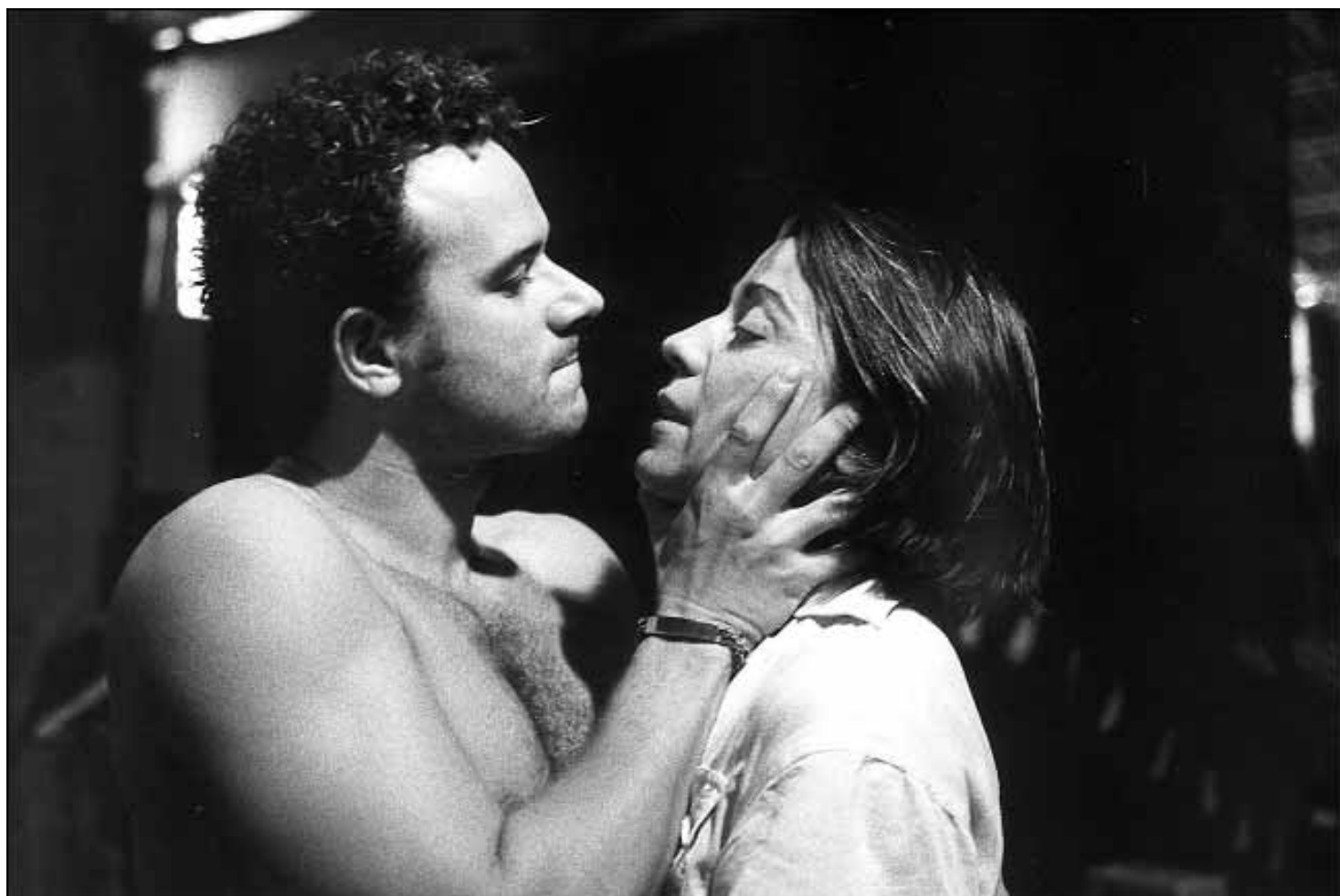
Director de l'escuderia del Romea, Manel Dueso (*La presa*) encara un clàssic contemporani revisat a tort i a dret als escenaris anglosaxons. El teatre del carrer de l'Hospital estrena dimecres que ve, per primera vegada en una producció en català, *Un tramvia anomenat desig*, de Tennessee Williams, amb traducció de l'efectiu Joan Sellent.

Un muntatge que vol demarcar-se de la versió cinematogràfica d'Elia Kazan (1951), una fita que a priori no sembla fàcil. Tothom té al cap el duel elèctric i provocador entre Marlon Brando i Vivien Leigh, però 53 anys més tard de l'estrena de la pel·lícula, "i tal com està el món ara", en aquesta història "no hi ha ni bons ni dolents", precisa el director. Només hi ha una

Manel Dueso: «'Un tramvia anomenat desig' és la il·lusió del viatge més íntim i imprescindible: la vida»

companyia encapçalada pel glamur d'Emma Vilarasau, que serà Blanche Dubois, Marc Martínez, que donarà vida a Stanley Kowalski, el marit de la germana de Blanche, i Stella, interpretada aquí per Àurea Márquez.

Si la versió primigènia s'ambientava a Nova Orleans, Manel Dueso l'acosta a la perifèria barcelonina de finals dels 50 i principis dels 60. Quan se sortia de la postguerra i "la gent començava a comprar les primeres televisions i la Vespa". Els Kowalski viuen en un pis petit de qual·sevol barri obrer, com "els de Bellvitge o Badalona". El conflicte neix quan Blanche, la cunyada, irromp en aquesta vida de l'emigrant polonès i la seva dona. "Li menja l'espai al

Marc Martínez i Emma Vilarasau són Stanley Kowalski i Blanche Dubois en la versió d'«Un tramvia anomenat desig» del Romea

cunyat", una situació que Marc Martínez defineix com a "cunyadisme", una sensació "que ens ha passat a tots".

Emma Vilarasau (*Paraules encadenades*) defensa la "humanitat" del seu personatge, "una dona que, com diu Almudena Grandes, ha arribat a una edat que comença a estar a l'epicentre de la catàstrofe" i que és una mostra de la comunicació humana. El seu company, Marc Martínez, compara el seu personatge amb l'exjugador del Barça Miqueli, que "estava sempre a la defensa". Entre aquests dos personatges tan diferents, és inevitable que quan topen saltin espurnes.

Després que Dueso recordés que la pel·lícula de Hollywood es va projectar censurada i que la suposada escena de la violació no està escrita en el guió original, Martínez va ficar-hi cullerada per apuntar que com a conseqüència d'a-

questes retallades, quan va veure la pel·lícula als 12 anys, no va "entendre res".

L'actor defensa la vigència del prolífic autor nord-americà (*El zoo de vidre, La gata sobre la teulada de zenc*), les "idees avançades" que plantejaven les germanes Dubois, i arriba a la conclusió que "ni Blanche estava tan boja ni Stanley era tan normal". Perquè, "Tennessee Williams no crea personatges, sinó que esculpeix persones -afegeix Dueso-; és un autor que en teatre ha vist poca gent, i aquesta obra, com totes les seves, és autobiogràfica", però no "perquè expliqui o retrati un fet particular, sinó perquè cada situació aboca a una emoció, un sentiment viscut, personal i íntim", afirma parafrasejant Elia Kazan. El secret d'afrontar aquest tramvia "està a llegir la lletra petita", perquè l'obra parla "de la il·lusió del viatge més íntim i imprescindible: la vida".

L'autor nord-americà més representat

► "Crec que hi ha una pel·lícula que es diu igual que va fer un tal Marlon Brando", ironitzava ahir Manel Dueso. I és que els referents amb el film d'Elia Kazan (que va guanyar quatre Oscars) són inevitables. Per si això no fos prou, segons la Universitat de Mississipi, especialitzada en l'estudi de Tennessee Williams, les seves obres són les més representades de tots els escriptors americans. El centre té comptabilitzades més de 20.000 posades en escena d' *Un tramvia anomenat desig*, des de la seva estrena, l'any 1947 a Broadway.

Posteriorment, se n'han gravat dos telefilms, el primer l'any 1983 amb Ann Margret en un paper pel qual va rebre un Globus d'Or, i el segon el 1995 amb Alec Baldwin, Jessica Lange i Diane Lane. *Un tramvia anomenat desig* també disposa de format operístic, compost per André Previn amb llibret de Phillip Littell, que es va estrenar el 1998 a San Francisco.

No hi ha constància de cap posada en escena professional en català, mentre que en castellà s'ha fet dos cops. La primera, el 1961, per la companyia d'Asunción Sancho; i la segona, amb direcció de José Tamayo, estrenada el 1993 a Madrid amb Abel Folk, Natalia Dicenta i Ana Marzosa.